

Naročnina listu: --
Celo leto . . . K 12.—
Pol leta . . . 6.—
Četrt leta . . . 3.—
Mesečno . . . 1/20
Zunaj Avstrije: ---
Celo leto . . . 15.—
Posamezne številke
-- 16 vinarjev. --

STRAŽA

Inserati ali oznanila
se računajo po 18 vir.
od 6 redne petivrstice: pri
večkratnih oznanilih velik
popust.
„Straža“ izhaja v pon-
deljek in petek popoldne.
Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo: Maribor
Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

Slovenska kršč. soc. Zveza in Slovenska Straža.

Občni zbor in redni letni posvet krščansko-socialnih izobraževalnih društev S. K. Z. za Kranjsko, Štajersko, Koroško, Goriško in Trst se vrši v torek, dne 10. septembra 1918 v Ljubljani. Predpoldne zborniše ožeki po sledečem redu:

I. Kmetijski odsek.

Zborovališče: Velika dvorana Uniona. Poročevalci: Poslanca Hladnik in Pišek ter župan Brodar. Pričetek ob 9. uri popoldne.

II. Narodno-gospodarski odsek.

Zborovališče: Orglarska šola v Alojzevišču na Poljanski cesti. Poročajo: Narodno-gospodarski položaj: dr. Jakob Mohorič. Obrtne in trgovske zadeve: dr. Jež, Ljubljana; Ferjančič, Trst.

III. Odsek za obnovitev Goriške.

Zborovališče: Posvetovalnica Zadruga Zveze, Dunajska cesta št. 38, II. nadstropje. Poročajo: O obnovitvi Goriške: prof. Bogumil Remeč, dr. Ličan, župan Rejce, urednik Alojzij Vertovšek. Pričetek ob 10. uri popoldne.

IV. Prosvetni odsek.

Zborovališče: Posvetovalnica Katoliškega tisk. društva. Poročevalci: Izobraževalno delo: prof. dr. J. Puntar. Igre v naših prosvetnih društvih: pisatelj župnik Finžgar. Petje v naši prosvetni organizaciji: kanonik dr. Kimovec. Pričetek ob 11. uri popoldne.

V. Mladeniški (telovadni) odsek.

Zborovališče: Šentpetersko kršč.-soc. prosvetno društvo, Sv. Petra cesta, šentpeterska mežnarija, I. nadstropje. Poročajo: urednik Anton Komljanec, poslanec dr. Verstovšek (Štajersko), dr. Ličan (Goriško), ured. Smodej (Celovec). Pričetek ob 11. uri popoldne.

VI. Narodno-obrambni odsek in obč. odbor Slovenske Straže.

Zborovališče: Šentjakobsko kršč.-soc. prosvetno društvo, Florijanska ulica št. 15, I. nadstropje. Poročata: poslanec Evgen Jarc in urednik Ant. Pestotnik. Pričetek ob 12. uri popoldne.

VII. Odsek za Narodni Svet.

Zborovališče: Knjižnica Katoliškega tiskovnega društva, Katoliška tiskarna, III. nadstropje. Poročajo: dr. Jerič, poslanec dr. Korošec in ured. Smodej. Pričetek ob 11. uri popoldne.

VIII. Delavski odsek.

Zborovališče: Tajništvo S. L. S., Katoliška tiskarna, II. nadstropje. Poroča dr. Jakob Mohorič. Pričetek ob 11. uri popoldne.

IX. Ženski odsek.

Zborovališče: Društveni prostori Katoliškega društva za delavke v Ljubljani, Poljanska cesta, Alojzevišče. Poročajo: urednica Ivanka Klemenčič in Petrič iz Trsta. Pričetek ob 9. uri popoldne.

Glavno zborovanje in občni zbor S. K. S. Z.

Zborovališče v veliki dvorani Uniona. Pričetek ob 3. uri popoldne.

Spored:

- Poročilo predsedstva: govori dr. Jakob Mohorič.
- Narodna izobrazba: govori Fr. Finžgar.
- Narodno gospodarstvo: govori dr. Jak. Mohorič.
- Žensko vprašanje: govori Ivanka Klemenčičeva.
- Volitev odbora S. K. S. Z.

Prijateljski večer.

Na predvečer v ponedeljek, dne 9. septembra, priredijo nepolitična ljubljanska prosvetna društva — članice S. K. S. Z. — prijateljski večer s pejem in godbo v veliki dvorani Uniona.

Posvet poročevalcev

zboroval v ponedeljek, dne 9. septembra 1918, ob 8. uri zvečer v posvetovalnici tajništva S. L. S. v Katoliški tiskarni, II. nadstropje.

Prosimo: Vsa kršč.-soc. prosvetna društva naj se častno udeležijo občnih zborov osrednje S. K. S. Z. in Slov. Straže.

Z Bogom za slovensko ljudstvo!

Slovenska Krščansko Socialna Zveza v Ljubljani.

Slovenska Straža v Ljubljani.

Dne 28. avgusta 1918.

Nova trozveza.

Pod tem naslovom piše starčevičanski list „Hrvatska Država“ (dne 29. avgusta) naslednje:

„Nemci so vrgli v svet idejo „centralne Evrope.“ To bi naj bila Nemčija, a okoli nje v politični, gospodarski, finančni, kulturni in vojaški odvisnosti vsi mali narodi srednje Evrope: Francozi, Danci, Holanci, Čeho-Slovaki, Poljaki, Litvini-Leti, Rumuni, Madžari, Jugoslovani, Bolgari, Albanci in Grki. Ti narodi bi naj bili srečni, da se jih ponemčuje in da bodo orodje v rokah „Previdnosti“, koja se zove — Nemčija. Kdor si upa upreti se tej temeljni misli nemškega „Dranga“, ali je potem Belgija ali Srbija, Čeho-Slovaki ali Jugoslovani, bo strel z vso težo naroda in države. (Zaplenjeno.)

Tej pangermanski ideji srednjeveške centralne Evrope, koja ni od včeraj, so vsi veliki umi imenovanih malih narodov — tudi Madžari, dokler se niso povsem in nepreklicno vdali v nemške roke — stavljali nasproti ideji nove, demokratične in napredne srednje Evrope, utemeljene na sklad in zvezo malih narodov, ki živijo ob Balta do Sredozemskega morja: Poljaki, Čeho-Slovaki, Rumuni, Madžari, Jugoslovani, Bolgari, Albanci in Grki.

Kar so nekdanje nedosegljive sanje poedinih ljudi širnega horizonta — vsaj Strossmayerja in Starčeviča — stoji danes pred ostvarjanjem. Mirovna konferenca, ki se bo po končani vojski morala baviti z vprašanjem takozvanih malih narodov srednje Evrope, bo morala imeti pred očmi tudi ono politično gospodarsko zvezo malih narodov osrednje Evrope. Naslanjajoč se na novo in vstalo federativno Rusijo, bi ta zveza bila najboljša garancija za mir in najlažji zid proti vsakemu nasilnemu in osvajačnemu prodiranju na vzhod. (Zaplenjeno.)

Toda o čem se more že govoriti kakor o temeljnem kamnu one velike zgradbe, to je zveza treh slovenskih narodov: Čeho-Slovakov, Poljakov in Jugoslovancev. Ti trije slovanski narodi nimajo absolutno nikakih nasprotujočih si interesov, pač pa jih vsi pozitivni in negativni razlogi tirajo enega v naročje drugega. Vežejo jih zvezi slovanske kulture. Z gospodarskimi interesi so vezani tako, da bi bili navezani drug na drugega tudi takrat, če tudi jih ne bi vezale vezi krvi in kulture. (Zaplenjeno.)

Politična in gospodarska zveza teh treh narodov daje predpogoj za ostvarjenje zveze malih narodov srednje Evrope. Omogočuje nemoten razvoj naroda velike zavezne ruske države. Že sama po sebi je močan zid zoper pangermansko invazijo.

Toda tudi v današnjem položaju je ta zveza velikega upliva na razvoj dogodkov v srednji Evropi. Blok poljskih, čeških in jugoslovanskih zastopnikov v Avstriji onemogočuje vsako ustavno in parlamentarno delo, naperjeno zoper Slovane, a zveza onih narodov vodi osvajačno pangermansko politiko v monarhiji ad absurdum. (Zaplenjeno.)

S to zvezo se naposled polagajo delovni temelji ideje slovanske solidarnosti, katera je prešla vse faze, od ruskega panslavizma do avstroslovizma, in katera najde svoje rešitev v svobodni zvezi svobodnih in ravnopravnih slovanskih narodov.“

Nepričakovani zagovornik Slovencev.

List „Militärische Rundschau“ je objavila program, v katerem priporoča rešitev narodnega vprašanja. Program sam kot tak odklanjamo, ker se držimo naše majniške deklaracije, o kateri vemo, da se bo uresničila. Bistveno se navaja:

Urađi in šole slede večini prebivalstva v občini, okraju in v deželi, upoštevajoč manjšino. Ministarstva ne morejo uradovati v raznih deželnih jezi-

kih in naj kakor dozda posreduje splošno razširjena nemščina. Polagati se mora važnost in se mora normalirati za hitro napredovanje v službi brezpozno po goj znanje še enega, posebno kakega v Avstriji domačega slovanskega, na Tirolskem italijanskega jezika v besedi in pisavi. Javni uradi ne smejo odklanjati v kakem drugem avstrijskem deželnem jeziku vloženih vlog in dopisov. V železniški službi naj se varuje, v kolikor to zahtevajo koristi službe in obrata, nemški jezik, toda nikakor se ne sme predpisati nemški državni jezik. Noben deželni jezik, četudi ni še na višku svoje izobrazbe, ki je materni in običajni jezik prebivalstva velikih ozemelj, se ne sme izključiti iz urada in iz šole. To velja posebno o slovenskem jeziku v obširnih ozemljih od srednje Drave do Jadranskega morja. Državne koristi zahtevajo absolutno, da se Nemci s Slovenci sporazumejo. Daje zahteva program lista „Militärische Rundschau“ narodno samoupravo koroških in štajerskih Slovencev in narodno šolo. Odpravi deželnih mej se upira, pač pa pravi dobesedno: Dolžni smo, da se naspijati s slovenscem v smislu obstoječe ustave marsikaj popravi, kar se je zamudilo!“

Madžari zoper federalizacijo Avstrije.

Vest o reviziji avstrijske ustave je zelo razburila madžarsko časopisje. List „Das Neue Pester Journal“ n. pr. piše: „Mi Ogrri imamo vzroka dovolj, da z velikim začudenjem in nevoljo sprejmemo te vesti, ki prihajajo iz češkega vira, kajti — naša res agitator (gre za nas). Federalizacija Avstrije bi pomenila uničenje temeljev dualizma, na katerega je zgrajena avstro-ogrska monarhija. Sklenili smo nagodbo z enotno Avstrijo. Ako razpade Avstrija v 4 zvezne države, se zruši celo poslopje dualizma. Glede tega vprašanja imamo tudi mi pravico do besedice, in sicer do zelo važne besedice. Brez našega privolenja ne more biti Avstrija federalizirana, če se hoče, da še nadalje obstoja državnopravno razmerje med obema državama polovicama. Vsled tega bi bil skrajni čas, da se ogrska vlada zanima za zadevo, ter izreče svoj svarilni glas, da se ne da iznenaditi do dogodka, ki bi bil ne le za monarhijo, ampak tudi za Ogrsko katastrofalnega učinka. K uradnemu komuniqueju, ki ga je avstrijska vlada med tem razglasila, pripominja list: „Je dementi, ki je zmotan in nejasen, kolikor le mogoče, in ki nikakor ni tak, da bi nam dal pomirjenje za to, da ostane dualistični temelj naših odnosov do avstrijske države polovice nedotaknjen in nepremaknjen. Ta komunique priznava v zvezi s temi stvarmi in zasukanih besedah, da pripravlja Avstrija, kakor ji nalaga dolžnost, revizijo ustave, toda še ne smatra za primerno, da bi stopila v javnost s sklenjenimi načrti. Zopet več vzrokov za našo vlado, da si pripravi pozitivno spoznanje o tem, kaj se tam onstran kuhja v politični viraški kuhinji.“

Kako bo Avstrija preuredila svojo ustavo, je pač strogo notranja zadeva Avstrije, v katero se nima vtiikavati nobena ogrska vlada. Upati je, da bo to naša vlada prav jasno povedala ogrski vladi. Strah Madžarov pred federalizacijo Avstrije izvira iz bojazni, da bi tudi Ogrska se morala pretvoriti iz nenaravnega nestvora madžarske države v zvezno državo svobodnih narodnih držav. Ker Ogrska zatira vse nemadžarske narodnosti in hoče z novo volilno preosnovno te narodnosti še huje sužnjiti, meni, da bi tudi v Avstriji moralo vladati in ostati tlačanstvo vseh nenemških narodov. Madžari se naj bojijo in ugovarjajo, kakor hočejo: to in onstran Litve bodo zmagalo načelo narodne pravice in samoodločbe vseh narodov. Tudi madžarski glasnik bo dobil — drugo obliko.

Pometajte pred svojim pragom.

Vsenemško-lutrovska „Marburgerca“ si je privoščila sledečo notico: „Iz Ukrajine javljajo: Roko v roki z ustvaritvijo ukrajinske narodne države gre ustvaritev ukrajinskega jezika. Vsak teden se ustvari nekaj sto novih besed. Ravno tako se je in se še dela pri nas novo-windiš jezik, ki ga slovenski kmetje seveda ne razumejo.“ Nemci nimajo v tem oziru prav nikakega razloga, da bi se usajali nad nami Slovenci. Oni sami morajo še danes kovati nove besede za pojme, za katere imamo mi Slovenci že davno svoje pristno slovenske izraze. Umazana mariborska cunja naj torej o slovensčini lepo molči in naj

rajsi pometa pred svojim pragom.

Toda zanimivo je poročilo, da morajo še le kovati besede za ukrajinski jezik. Saj vendar pripovedujejo Nemci, da so Ukrajinci 35 milijonski narod. Tak narod bi vendar moral imeti tudi svoj jezik. A kako, da ga nima? No, stvar je enostavna: Ker tudi ukrajinskega naroda ni! Kjer ni jezika, tudi naroda ni! Ukrajina je navadna ruska pokrajina in jezik, ki ga govorijo Ukrajinci, je navadno rusko narečje. Ukrajinski narod so ustvarili še le Nemci, ki so potrebovali ukrajinske pomoči proti Poljakom. Saj je znano, da je ves ukrajinski pokret dobival denarno podporo iz Berolina in Berlin je ob asistenci Dunaja in Budimpešte ustanovil tudi ukrajinsko državo. Sicer mi ne verujem, da bi bilo treba Ukrajincem res kovati nove besede. Saj imajo vendar ruski Ukrajinci precej razvito književnost v svojem narečju, ki se razlikuje od ruščine v glavnem le po fonetiki, in običaj, a v listvu so besede iste. Ako Nemci sedaj vztrajajo pošiljajo v svet take vesti, morajo imeti zato kake posebne razloge. Vsekako pa bo brezdvomno vsa ta ukrajinska juha končala tako, kakor je končala ukrajinska moka!

Trgovska zveza med Avstrijo in Nemčijo.

Te dni je vojni odsek nemškega kmetijstva glede vprašanja o trgovsko-politični zvezi z Avstrijo storil sklep, v katerem se izjavlja, da se bo ugodnost trgovsko-političnega zblizanja med Nemčijo in Avstrijo-Ogrsko mogla z gotovostjo presoditi še le potem, ko bodo pojasnjena vprašanja nemške trgovske politike, povzročena vsled vojne. Pozdraviti se mora ustrede v okrepitve politične in vojaške zveze. Predaleč segajoče gospodarske zveze bi pa vsled neenakosti gospodarskih interesov in raznolikosti narodnih, kulturnih in narodno-gospodarskih razmer kakor tudi zaradi naravnih produktivnostnih pogojev preje imele za posledico ogroževanje, nego okrepljenje take zveze. Take zveze bi nadalje ogroževale novo ureditev nemških svetovno-gospodarskih odnosov do drugih držav, ki so za naglo zopetno zgradbo nemškega gospodarstva zelo velike važnosti.

Končno se ugovarja proti temu, da bi se naj nameravana gospodarska zveza s privolitvami odkupila na račun nemškega kmetijstva. Napram Avstriji morajo še nadalje obstojati carine najmanj v sedanjih višinih, in sicer carine pred vsem na žito, koruzo, živino in hmelj. Za vinske pridelke je istotako potrebna primerna carinska zaščita, ki odgovarja neugodnim produkcijskim pogojem. V interesu nemške živinoreje je tudi brezpogojno odklanjati vsako olajšavo nemškega varstva živinskih kužnih bolezni.

Končno se zahteva, da diplomatični zastopniki pravočasno poslušajo zastopnike nemškega kmetijstva, predno storijo važne ukrepe.

Za slovenski trgovski naraščaj.

Gradeo, 30. avg.

Kot mirni opazovalci narodnega probujanja tukaj nas Gradčane veseli, da se samozavest našega slovenskega ljudstva vedno bolj širi.

Za vse stanove se že pripravlja, a kaj se stori za trgovski stan na Slovenskem Štajerskem? Večina trgovin in podjetij je v nemških ali nemškutarških rokah. Je tudi peščica zavednih slovenskih trgovcev, ali pri teh je do sedaj našlo le malo slovenskih trgovskih izobražencev zaslužka in torej je bila večina prisiljena iskati si kruha v tujini, ker narodu zvestemu trgovsko izobraženemu Slovencu je bilo in je stališče tam isto, kakor državnih nastavljenec: večno zbadanje, zapostavljanje itd., ako nisi sprejmenil svojega prepričanja.

Da nam manjka slovenskih trgovskih šol — o tem še niti govora ni, ko še slovenskih ljudskih šol v mestih nimamo; največ je krivo, da ima Slovenski Štajer jako malo zavednega trgovsko izobraženega naraščaja, ker v nemških trgovskih šolah je moral biti slovenski dijak pač mož jeklen, ako ga ni strah in izpostavljanje nemških kolegov predružačilo, ter lahko smelo trdim, da med 100 mladeničev je najmanj 75 uskokov, oziroma plašljivih, kateri pa so potem največji nemški zagrizenci.

Le en sam primer: Pred 12 leti na trgovski šoli v X 17 slovenskih dijakov v I. razredu, v II. razredu isti, 1 izstopil, 14 se jih je prelevilo v nemčurje, ostala sta reci in beri še dva Slovenci. Od tedaj se še razmere gotovo niso dosti izboljšale.

Zato pa se nas peščica tukajšnjih slovenskih trgovskih uslužbenec in sotrudnikov veseli, da se bodo razmere spremenile, ko bo tudi slovenski trgovec in uslužbenec lahko samozavestno nastopal. V to so nam zagotovila: Jugoslavija, naši voditelji in Narodni Svet.

F. K.

Francosko bojišče.

Nemci se umikajo na celi črti od Yperna v Belgiji do reke Aisne. Umaknili so se med Ypernom in La Bassee ter prepustili Angležem važne postojanke kot gorovje Kemmel, za katero se je prelilo že veliko krvi, nadalje so se umaknili na črti Arras — Cambrai, kjer se bijejo zelo hudi boji. Tudi na tej črti so Nemci prepustili Angležem več važnih postojank kot Decoust, Oulcourt, Mor-

val in še več drugih. Dalje proti jugu na črti Ba-paume — Noyon pa napadajo Francozi nemške postojanke. Tudi na tem delu fronte se Nemci stalno umikajo. Vayne postojanke kot Combles, Peronne, Chaulnes, Monchy, Nesle, Roye ter Noyon se že nahajajo v francoski oblasti. Istotako so se umaknili med rekama Oise in Aisno na črti Chauny — Braye, kjer so prepustili Francozom Charlepoint, Blezan, Court in še več drugih važnih postojank. Med Oise in Aisno se bije že tri dni velika bitka. Ententina veleofenziva, ki že traja deset dni, se nadaljuje na celi črti od Yperna do Aisne.

Nemško večerno poročilo.

Berolin, 1. sept. zvečer.

Boji med Scarpo in Sommo. Angleški napadi so se tukaj v velikem izjalovili; na posameznih mestih so vpognili naše črte krajevno nazaj. Med Oise in Aisno so bili delni napadi Francozov odbiti.

Amerika s 13 milijoni novih vojakov.

Wilson je podpisal nov brambni zakon, po katerem se bo severo-ameriška armada povečala za 13 milijonov mož. Vsi moški med 18 in 45 letom, ki so zdravi in brez družine, se bodo morali vpisati v armado. Wilson je dostavil: To je naša slovesna prisega, da hočemo dobiti odločno zmago z orožjem in posvetiti večji del narodove vojaške moške sile uresničenju za te namene.

Druga bojišča.

Razven poizvedovalnih prask in živahnih letalskih bojev nobenih važnejših vojnih dogodkov. Meja med Italijo in Švico je še nekaj dni popolnoma zaprta, ker se vršijo velika prevažanja in premikanja čet, kar bi pomenilo, da se Italijani pripravljajo na ofenzivo. — Na albanskem bojišču boji v dolini reke Semeni. — V Tripolitani, in sicer v francoskem delu so vzplamteli novi boji v katerih (so baje bili Francozi hudo poraženi).

Napad na Lenina.

V Moskvi se je dne 30. avgusta zvečer izvršil napad na Lenina, ko je zapuščal delavski shod. Dve ženski sta ga ustavili in ga klicali na odgovor glede zadnjega ukrepa radi dovoza živil v Moskvo. Med pogovorom so padli trije streli, od katerih je bil Lenin ranjen na roki in na hrbtu. Strele je oddalo dekle iz inteligentnih krogov. Storitko so prijeli. Lenin je težko ranjen. Ena krogla je šla pod levo ramo v prsno votlino in je ranila gornji del pljuč potem je obtičala v vratu. Druga krogla ga je zadela v levo ramo, je zdrobila kost in je obtičala pod kožo levega ramena. Obe rani sta povzročili notranje krvavenje. Lenin je pri zavesti. Poklicali so zdravnike. Zarotnice zoper Lenina so pristašice revolucionarjev. Napadalka, ki je streljala na Lenina se zove Dorge Kaplan in je rodod iz Kijeva. L. 1907 je bila radi napada z žepnim nožem ožrožniškega poveljnika Novičkega obsojena na 13 let prisilne delavnice. — Med ruskim ljudstvom je sploh nastalo veliko sovražno gibanje zoper one, ki so prijatelji Nemčije. Boljševiki so s silo prišli do vlade in se s silo vzdržujejo na vladi. S silo se jim sedaj ustavljajo njihovi nasprotniki, ki jih vodijo socialni revolucionarji. Lenin si je bil v svesti, da se proti njemu pripravljajo nasilni napadi; zato se je obdajal z močno telesno stražo. Pa ga ni mogla varovati pred napadi.

Ljudski komisar Uričij umorjen.

Istočasno kot se je izvršil napad na Lenina, je bil v Petrogradu umorjen ljudski komisar za notranje zadeve Uričij. Morilec se zove Kanneigser in je voditelj prešnje ljudsko socialistične skupine.

Politične vesti.

Zakaj deluje škof Mahnič za jugoslovansko deklaracijo. Škof Mahnič je izjavil napram uredniku tržaške »Eдинosti«, ki je rekel škofu, da mu je narod brez razlike iz srca hvaležen na njegov odločen nastop za Jugoslavijo: »Nikoli se nisem rad vtikal v dnevno politiko. Sedaj pa so časi, ko moramo tudi mi škofje kaj storiti za svoj narod!«

Dr. Korošec pri Hussareku. Za včeraj, dne 1. sept. je bil pozvan načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec k ministrskemu predsedniku Hussareku na razgovor.

Vselovansko zborovanje v Krakovu. V parlamentarnih krogih se govori, da se bo v kratkem vršilo v Krakovu vseslovansko zborovanje. Pri tem zborovanju bodo češki in jugoslovanski poslanci izključno samo gostje dr. Glombinskega in grofa Skarbeka.

Parlamentarna posvetovanja. Da bi omogočil parlamentarno zasedanje, se ministrski predsednik Hussarek posvetojuje s strankami. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada nima namere sklicati državnega zbora samo radi tega, da bi spravila pod sيره svoje finančne zahteve, temveč vlada polaga veliko važnost na to, da ostane zbornica zbrana še nadalje v svrhu rešitve vseh važnejših vprašanj. Hussarek je pozval poslance, s katerimi se je do sedaj posvetoval, da želi vlada, naj ji zbornica dovoli vsaj del kritja za primanjkljaj 1900 milijonov K. Ukrajinci so izjavili, da so zelo nevoljni, ker je vlada na ljubo Poljakom opustila misel na delitev Galicije v ukrajinskem smislu. Hussarek je odgovoril, da se vlada glede vprašanja delitve Galicije ni vezala prav na nobeno stran. Dunajska poročila pravijo, da bodo imeli Čehi, Poljaki in Jugoslovani skupno posvetovanje glede stališča napram vladi in njenim zahtevam. Z veliko napetostjo se pričakujejo izjave slovanskih strank.

Vsenemška zlobna domišljavost. Vsi vsenemški časopisi prežvekujejo vest, ki jo je nečavno priobčila »Reichspost«, češ, na Češkem kroži vse polno zlatega denarja nove češko-slovaške države. Zlat denar ima baje napis »20 sokolov«, na eni strani s sliko Hradčanov, praškega kraljevega gradu, na drugi pa dva sokola, ki si dajeta roko, nad njima pa ptič sokol. Napis je češki in francoski. Večje vsenemške zlobne domišljavosti si pač ne moremo niti misliti, saj dobro vemo, da že štiri leta pri nas v Avstriji ne vidiš nikjer drugje zlata, kakor v cerkvi na pozlačeni svetnikih.

»Slovenskemu ljudstvu ni treba šol.« Tako je zaklical v Loka pri Žusmu nek mogočen nemški gospod. In res! Najprvo so to začeli prakticirati v Loka sami. Tamošnja ljudska šola je imela dolgo vrsto let svoje prostore v tovarniškem poslopju. Letos pa je tovarna kar nenadoma odpovedala te prostore in je vrgla ljudsko šolo na cesto. Tako je sedaj Loka brez šole in celo brez nadučitelja, ki so ga odpoklicali. Nemci bi radi, da bi Slovenci ostali analfabeti, da bi lahko potem na naših hrbtih sekali drva. Ali za Loko ne velja zakon o varstvu najemnikov? Kje je šolska oblast, da ne stopi nemški gospodi na prste!

Hertling in Hintze na Dunaju. Nemški državni kancelar grof Hertling in tajnik za zunanje stvari Hintze prideta danes, dne 2. septembra na Dunaj da nadaljujeta tamkaj posvetovanja glede rešitve poljskega vprašanja.

Koroški nemški poslanec Nagele je na nemem zborovanju izjavil, da ne bo več kandidiral.

Tedenske novice.

Iz učiteljske službe. V Kapelah pri Brežicah je razpisano mesto učiteljice; prošnje do dne 30. septembra.

Iz justične službe. Sodna svetnika Jožef Štanger v Mariboru in Hubert Wagner v Celju sta imenovana za višjesodne svetnike. Prvi državni pravnik v Mariboru dr. Ferdinand Duchatsch je imenovan za višjesodnega svetnika v Mariboru.

Nabori letnika 1901. Obč. uradi so dobili poziv, da sestavijo imenik mladeničev rojenih 1. 1901.

Povišanje v službi finančne straže. Respicijenta Anton Fabian v Slov. Bistrici in Jožef Volavsek v Radgoni sta imenovana za nadrespicijenta; strazna višja nadzornika Franc Jodl in Matevž Pogorelec v Mariboru pa za respicijenta.

»Ob vojski.« V Katoliški Bukvarni v Ljubljani je izšla knjižica »Ob vojski«, igrokaz v 4 slikah, spisal dr. Janez Ev. Krek. Cena knjige ni navedena. Knjiga bo dobrodošla za naše društvene odrede na deželi. Toplo priporočamo! Knjiga se naroča v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Za slovensko šolo v Mariboru so nadalje darovali: Janko Pelcl, posestnik v Policah, nabral na gostiji Jakoba Nedok z g.č. Roziko Hamer dne 19. avg. usta 20 K; upravnništvo »Slov. Naroda« 12 kron. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, nabralo na veliki skupščini dne 11. avgusta 33 K; upravnništvo »Slovenca« za g. Henrika Lašič v imenu goških dijakov in dijakinj, nabralo na veselici v Gočah 395 K! Janko Korže, učitelj v Braslovčah, nabral namesto vence na krsto g.č. Angele Zdošek, učiteljice v Orlovici, 67 K; dr. Sándor Hrašovec v Celju, nabral na njegovi poroki dne 24. avgusta 60 K; M. Stefancioza, Stojno selo pri Rogatcu, nabral med brati 26,50 K; Danuška Plahuta v Ljubljani, nabral otroci Götzi, Martinec, Plahuta, Jančar, Pristov, Korčičan in Hribar pri prireditvi domače veselice 48 K; Julka Rajh, St. Urban pri Ptaju, nabralo na ve-

seli družbi v kleti g. Hauptmana v Doliču 10 K; J. Golob, učitelj v Vuzenici, nabral v veseli družbi pri „Tečki“ v Vuzenici 40 K; upravništvo „Slovenskega Naroda“ 60 K; vas St. Vid na Dolenjskem 244 K in goriški begunci 100 K (oba zneska po č. g. dr. Ant. Korošcu); ženska podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda v Ormožu, delni prebitek tombole, prirejenega dne 15. avgusta v proslavo rojstnega dne presvitlega cesarja 200 K; gđe. Marija Ješovnik, nabrala v Braslovčah 460 K in sicer so prispevali: č. g. Jak. Hribnik 50 K, Jakob Bohak 10 K, Albin Slavec 10 K, Josip Pauer 50 K, Marija Pauer 10 K, Karl Marschitz 10 K, Marija Marschitz 10 K, Viktor Rössner 5 K, Anica Niefergal 5 K, Anton Plaskan 10 K, Anton Karničnik 6 K, Albina Zotter 10 K, Janez Lončar 2 K, Ivan Kreft 6 K, Dominik Vovšek 10 K, F. Ludvig 2 K, Vinko Rojnik 4 K, Lovro Plaskan 10 K, Liza Plaskan 2 K, Marija Hribnik 15 K, A. Sluga 6 K, Marija Robida 4 K, Helena Kukenberg 10 K, Jernej Kukenberg 10 K, Pavla Schuster 5 K, Fran Korun 1 K, J. Krašovec 5 K, A. B. 5 K, Vinko Brišnik 6 K, Jožef Mežner 2 K, Ančka Cene 6 K, K. P. 2 K, Povodnik 2 K, Fr. Lokan 3 K, M. Slavec 2 K, Kat. Smajs 3 K, M. Zajc 2 K, Neža Kodre 6 K, Anton Brinovec 1 K, Karl Prettner 10 K, Pavla Peršuh 6 K, Marija Ješovnik 10 K, Zofija Šketa 5 K, N. Požar 6 K, Leo Rataj 5 K; diletantinje igre „Vnučinja Karavnice“ 100 K; po stolniku Slavkoto Novaku v Belgradu-Topčider: Ivana dr. Tatičeva 100 K, Solka Pastrmac 20 K, profesor Nikola Polovnia 10 K; zbirka gđe. Marijance Požar v Vojniku pri Celju 230 K; J. Koropec v Sošanju, nabral gđe. Grebenšekova, Klemenčičeva, Storoja in Volkova za prodane šopke o priliki koncerta Celjskega pevskega društva v Sošanju dne 4. avgusta 200 K; Maks Asič, kapl. v St. Petru, 50 K; J. Blažon, davčni upravitelj v Celju, nabral na gori Urški pri Slovenjgradcu dne 25. avgusta v veseli družbi celjskih, slovenjgraških, soštanjkih ter mariborskih Slovencev in Slovenk K 11; Ivan Klemenčič v Moškanjcih 10 K; slivniška Marijina družba 100 K; Mica Majcen, Vičanski vrh, 50 K; Vinko Potočnik v Loki nad Framom 8 K; Josip Žatker, sprevednik in posestnik v Krčevinah namesto venca na krsto Iv. Sustersič 20 K; Neimenovan v Počehovi 10 K; slovenski pevci in pevke pri Sv. Barbari po gđe. Krajnc K 116; Simon Milač, čelovodja v Thalerhofu, 3.50 K; Josip Sigl, župnik v Trbošnjah, 50 K; Središki diletantje 250 K; Ludovik Petek v Celju 31.44 K; Alojzij Musi, kaplan na Bičljemskem, 50 K; nabrano v družbi Klun-Arko, Ribnica-Dolenjsko, 100 K; Jurij Bezenšek, župnik v Čadramu, dar novoporočencev Ludovika in France Sevšek 20 K; upravništvo „Slovenskega Naroda“ 118.50 K. — Prispevke je pošiljati na naslov moške podružnice Družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru (blagajnik Franc Pišek, Narodni dom). — Šolski odsek.

Savinjska podružnica S. P. D. obhaja letos 25letnico svojega obstanka. Na večih krajih so se ustanovili posebni odbori, ki hočejo društvu gmotno pomagati s tem, da nabirajo ustanovnike, letne nove članke in častna darila. Ustanovnik plača enkrat za vselej 100 K, letnik pa 6 K in 2 K vstopnine. V zavodno narodnem trgu Žalec je nabirala gđe. Angela Hodnikova in je dobila sledeče ustanovnike: Janko Šoster, trgovec; Vilko Kuček, veleposestnik; Vinko Kveder, veleposestnik; Vinko Vabič ml., veletržec; veleposestnik; Ivan Vizovišek, trgovec; Rud. Lor. ml., v St. Petru. Kot letniki so pristopili: Fran Pikel, gđe. Angela Hodnikova, vsi v Žalcu; Lojze Šribar, poštar; Vilko Senica; Edvard Kuček, velepos.; č. g. dr. Josip Jeraj, kaplan; gđe. Malika Vargazon, poštna uradnica; ga. Mici Pilič, trgovka; dr. Rihard Bergman, zdravnik; Josip Kore, živinozdravnik; ga. Julka Kodre, soproga živinozdravnika; A. Mikuš, občinski tajnik; Fr. Hodnik ml.; dr. Kunst, zdravnik, vsi v Žalcu; Ivan Naraks, veleposestnik v Gornji Ložnici; ga. Minka Detičekova v Kraljevih Vyhohradyah. Častno darilo je plačal g. Fr. Roblek, veleposestnik v Žalcu, 10 K; ravno tako dr. Rihard Bergman; drugi so plačali svojo navadno letino. Lepa planinska hvala vrli nabirateljici gđe. Ang. Hodnikovi za nabrano svoto 766 K. Dal Bog, da bi se i drugod našle tako požrtvovalne nabirateljice in pognogle društva, da lahko svoje plodonosno narodno in planinsko delovanje nadaljuje ter ohrani naše lepe planine v slovenskih rokah.

Pisarna S. K. Z. in Poslovalnice slovenskih štajerskih poslancev je zaključila minulo soboto prvo četrtletje svojega poslovanja. V tem času je poslovalnica odgovorila na več kot 800 pismenih vprašanj, posredovala pri raznih oblastnih v več kot 300 slučajih in vložila preko 250 vlog na razne oblasti. V pisarni se je zglasilo preko 500 strank za razna pojasnila. Te številke dokazujejo najjasnejše, kako potrebna je bila ta ustanova. V ogromni večini slučajev, v katerih se stranke obračajo na pisarno, se gre za vojaške dopuste in oproščenja ter za podpore. Potem se obračajo stranke na pisarno v zadevi revizij, v davčnih zadevah itd. Gotovo je ni gospodarske panoge, da ne bi se bili ljudje obračali na pisarno za nasvet. Tako je ustanovljena s pisarno vez, ki spoja stalno ljudstvo in narodno vodstvo. — Pisarna se nahaja v Mariboru, Koroška cesta št. 5, I. nadstropje, levo.

Izžrebani porotniki mariborskega okrožnega sodišča. Za tretje porotno zasedanje mariborskega okrožnega sodišča so bili izžrebani za porotnike sledeči: Andrej Bombek, hišni posestnik, Maks Granič, krznar, Karel Jargič, hišni posestnik in Robert Lininger, vinski trgovec, vsi iz Maribora. Iz mariborskega okrajnega glavarstva: Vinko Kronvogel, vele-

posestnik v Gočovi; Franc Karčič, posestnik v Iho-vi; Ignacij Koobek, posestnik v Samarkovi; Franc Sernee, posestnik v Gradiški; Avgust Brudermann, posestnik v Leitersbergu; Avgust Gornik, posestnik; Franc Jost, posestnik. Rošpoh; Karel Ingmann, posestnik, Viltuš; Alojzij Pečnik, pek, Selnica ob Dra-vi; Konrad Zamolo, trgovec, Fram; Luka Schwei-ger, posestnik, Legen; Jožef Persouneik, posestnik, Pivola; Jožef Schmiermaul, posestnik, Pobrežje; M. Katz, posestnik, Razvina; Janez Lešnik, posestnik, Radvanje. Iz mesta Ptuj: Hugon Heller, trgovec; Alojzij Kraker, posestnik; iz ptujskega okrajnega glavarstva: Jožef Požun, posestnik, Krčevina; Oton Schwarzenhig, veleposestnik, Majšperg; Ferdinand Kralj, usnjar, Ormož; Alojzij Mikl, graščak, Velika Nedelja; Janez Baumann, posestnik, Hardek. Iz ljutomerskega okrajnega glavarstva: J. Hausmann, posestnik, Muta; Fric Semlič, posestnik, Ljutomer; Leopold Viher, klobučar, Ljutomer; Feliks Hedžeth, gostilničar, Veržej; Janez Slavič, posestnik Vučča-vas; Alojzij Kardinar, posestnik, Krapje. Iz slov.-grškega okrajnega glavarstva: Franc Mörth in J. Schöber, oba posestnika v Marenbergu. — Kot na-domestni porotniki: Aleksander Mydlil, posestnik, Feliks Mihelič, trgovec, Franc Nerač, orožn. straž-mojster v pokoju, Ferdinand Potočnik, mizar, Janez Poš. trgovec, Janez Scheweder, posestnik, J. Sirk, trgovec, Janez Sirak, ključavničar in Jožef Škof, restavrater, vsi iz Maribora.

Mladeniško slavlje v St. Ilju. Dne 8. septem-bra se bo v St. Ilju v Slov. gor. blagoslovila zasta-va mladeniške Marijine družbe. Slavnost bo združena s sestankom mladeniških Marijinih družb iz celih Slov. gor. Mladeniči, pridite dne 8. septembra v ob-mejni St. Ilj!

Zvišanje cen za šolske knjige. Naučno ministr-stvo je dovolilo zvišanje cen za šolske knjige no-vih izdaj in sicer za 50⁰/₀. Nove zvišane cene mo-rajo biti označene na vsaki šolski knjigi nove iz-daje.

Novi petrolejni izvirki. Po skrbnem iskanju so našli v Egiptu nove petrolejne izvirkke, ki dajejo na dan do 100 ton petroleja. Nove izvirkke so še tudi našli na otoku Borneo pri mestu Tarakon in v ameriški ljudovladi Venezueli, kjer dobijo na dan do 1000 ton surovega olja.

Gospodarske novice.

Prosto nakupovanje žita prepovedano. Ministr-stvo za ljudsko prehrano razglasa: Žetev je sprav-ljena, mlačva se je začela. Po tednih pomanjkanja bi zopet mogli vsi Avstrijci dobiti toliko kruha in mo-ke, kolikor pripade po pravici iz donosa domače ze-mlje na posameznika. Toda sebičnost in brezobzirna lakomnost začenjata pridelke raznašati in ogrožata s tem zasigurano razdelitev. Ljudje, ki hočejo dose-či oderuških dobičkov ali zasledujejo sebične interese, hodiijo na kmete; oškodujejo na neodgovoren na-čin polja in nadlegujejo kmetovalce, da bi poljske pridelke dobili v neopravičeno posest. Ker le morejo dobiti, se porabi neprimerno in potratno. Kdor pa v resnici trpi pomanjkanje in mora pičlo izhajati, kdor opravlja svojo dnevno službo, kdor ne hlepi, da bi se obogatil, je v nevarnosti, da mu sebičnost in oderuštvo vzameta pravico do kruha. Vzajemno preponu-janje se je začelo. To nezagovorno početje se bridko maščuje na kmetem kakor tudi na mestnem prebi-valstvu. Večina meščanov je zaradi koristi nekat-e rina brezobzirnežev izpostavljena najhujšem poman-jkanju, kmetškemu stanu pa preti nevarnost, da ne bo mogel oddati predpisanih množin zrnja itd., da se izognejo neprijetnim revizicijam. Raznašanju pri-delkov se bo državna oblast z vso močjo ustavljala. Lakomnost in krivica se morata zatirati, zakonu se mora pridobiti spoštovanje in veljava. Poljedelcu se mora zagotoviti mir pri njegovem dragocenem delu, on se naj ne izpostavlja vsled ponudb vsiljivih tiho-tapskih kupčevalcev strogim globam, meščanu pa naj bo brez zapravljanja časa in denarja možno dobiti po pravičnih cenah najvažnejših živil. Vlada je trd-no sklenila, brezpogojno zabraniti ponovitev težav, pod katerimi je trpela preskrba prebivalstva v pre-teklek gospodarskem letu. Ona bo torej z vsemi sre-dstvi skušala zabraniti vsako prosto prodajo poljs-kih pridelkov, ki so pod državno upravo, zlasti kru-šnega žita. Kazni zopora se bo nalagala v najvišji dopustni meri kupcu in prodajalcu in poleg tega naj-višja dopustna denarna kazen. Pri tem se ne bo ozi-ralo na stan in dostojanstvo. Nedovoljeno nakuplje-no žito in moka zapade neprizanesljivo zasegi in si-cer tudi v najmanjših množinah. Ravno tako se do-loča, da zapade izkupiček in sicer denar, kakor tudi menjalno blago. Zakon se mora uveljavljati v polni strogosti, da se odpravi protipravno in oderuško na-kupovanje, kajti le popolna pridobitev in pravična razdelitev domačega krušnega žita nas bo varovala najhujšega pomanjkanja ter ohranila notranji mir v državi in nas približala miru.

Prepovedan nahrbtnik. Prehranjevalni minis-tre Paul je izdal ostro prepoved, da ne sme nihče pod roko nakupiti žita, moke, krompirja in enakih ži-vil. Predpisane so zelo stroge kazni. Vlada hoče torej promet z nahrbtniki popolnoma odpraviti. — Vse se lepo sliši, a če hoče vlada zabraniti, da bi se ljudstvu samo preskrbelo živila, ker mu jih vla-da ne preskrbi, pa je prva dolžnost vlade, da os-

krbi vsako družino in vsakega posameznika z ži-vili tako, kot so preskrbljeni ljudje, ki izdajajo te oeredbe. Pri zeleni mizi in polni skledi se lahko pišejo prepovedi in ukazi, lačni želodec pa govori drugače.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) bo ime-la oddati svojim članom v manjših množinah ori-ginalno rdečo resasto semensko pšenico. Posestni-ki, ki bi radi dobili semensko pšenico, se naj o-glasijo nemudoma v pisarni posojilnice (Narodni dom), kjer se jim bodo tudi naznanili natančnejši pogoji.

Rekvizicija vina? »Male Novine« poročajo, da se je vojno ministrstvo obrnilo na hrvatsko vlado radi pokritja potrebe vina letošnje letine za arma-do. Vojno ministrstvo namerava v zaseden h ru-munskih in srbskih krajih zaseči okoli 300.000 hl vina. Trgovce z vinom nameravajo prisiliti, da spravijo vino v skupna skladišča in da od tam dobi armada vino po ceni, kakor je bila določena po ministrski odredbi, t. j. za belo K 4.60 in za rdeče K 4.80 liter. Trgovci nameravajo od nakup-ne cene pri vinogradniku odbiti 5⁰/₀ dogovorjene cene. — Tako nameravajo na Hrvaškem. Ali bo tudi pri nas prišlo do takih odredb glede vina, ni znano.

Skupščina vinogradnikov se je nedavno vršila na Dunaju, kakor smo že kratko poročali. Na le-tem sestanku so mnogi povdarjali, da je vlada namera-vala letošnje vino rekvirirati in nastaviti zanj naj-višje cene — 3 K liter. Vinogradniki so ogorčeno u-govarjali proti taki nakani vlade. Tak nepremišljen korak bi pomenil ugonobitev našega vinogradništva. Ob koncu se je sprejela resolucija: Od vlade se za-hteva, da ukine obstoječe ravnalne cene za vino in da popolno svobodo vinskemu prometu v Avstriji, in naj od tega ne izključi vojna ozemlja, kakor se po-stopa v Nemčiji in na Ogrskem.

Slabo vreme. Skoro ves mesec avgust smo i-meli deževno vreme, nalive in povodnji. Škoda na polju je velika. Krompir gnije, posebno v nižinah, i-stotako fižol, snopne plesni in poganja, proso in ajda sta poteptana k tlom, koruza, ki je lansko leto ob se-danjem času že lepo zorela, je še popolnoma nežna in zelena. Najslabše pa je z vinogradi. Plesnivec že močno napada grodje, ki je še večinoma trdo. Na mnogih krajih je od dolgotrajnega deževja začelo le-po »rozidje pokati in gniti. Če ne bo september pri-nesel boljšega vremena, bo letina slaba, vino pa ki-slo. Slive tudi pokajo in gnijejo. Poginilo je mnogo otave, ker je kar 14 dni lil dež po njej, kjer je bila pokošena ali na kupih. Povodenj je poplavlila v dol-i-nah cele travnike in njive. Pesniška dolina je bila vsa v vodi in je bila podobna velikemu jezeru.

Sladkor za zboljšanje vinskega mošta. Pri c. kr. kletarskem nadzorništvu za Štajersko smo izve-deli, da še letos ni izdala vlada nobenih navodil za izboljšanje vinskega mošta s sladkorjem. Za napra-vo petijota se je nakazalo za celo deželo samo pet va-gonov surovega sladkorja, kar je zelo malo. Za iz-boljšanje, t. j. sladkanje vinskega mošta, ki bo letos vseboval malo sladkorja, rabi Štajerska po doseda-njih izkušnjah najmanj 20 vagonov kristalnega slad-korja. Sladkorna centrala se izgovarja, da še za kon-zumni sladkor ne dobi vagonov. In res se prehran-jevalni uradi naših okrajnih glavarstev niso dobili nakazanega sladkorja niti za mesec avgust. Centrala in tozađevni referenti pri vladi na vloge niti ne od-govarjajo. Tudi sladkorja za vkuhanje še ni. Ra-di tega je slabo upanje, da bi letos vinogradniki do-bili kaj sladkorja za izboljšanje vinskega mošta. Če bo zadeva ugodno rešena, bomo vinogradnike pravo-časno obvestili.

Dopisi.

Maribor. C. kr. okrajno glavarstvo nam piše: Znano je, da je bil včl. gospod dekan Franc Bo-hak v Slov. Bistrici odlikovan z vitežkim križcem Franc Jožefovega reda in velečastiti gospo. žup-niki Mihael Lendovšek v Makolah, Franc Feber na Sp. Polskavi in Janez Medvešek v Tinjah z zlatim zaslužnim križcem s krono. Odlikovanci so povodom tega Najvišjega odlikovanja podarili vsak po 100 K. zakladu v podporo vdov in sirot po padlih vojščakah iz mariborskega političnega okraja.

Maribor. Na slavnost v St. Lenart bo šla večja družba mariborskih Slovencev v nedeljo dopoldne peš. Zbirališče v Melju pri »Zelenem travniku« ob 9. uri.

Maribor. Okrajno finančno ravnateljstvo je v Marburgerci objavilo, da kadilci v Mariboru in okolici odslej ne bodo dobivali več 12 smodk ozi-roma 36 cigaret na teden, temveč samo 9 smodk, ali 27 cigaret. Ker je oblast to odredbo poslala samo nemškemu listu, »Straži« in »Gospodarja« pa ne, smatramo, da velja skrajšanje tedenske količine samo za Nemce in nemčurje. Slovenci še moramo tudi znanprej dobivati 12 smodk ozi. 36 cigaret na teden.

Prihodnjo nedeljo 8. sept. vsi k Sv. Lenartu v Slov. gor. na narodno slavnost!

Lettersberg-Krčevine. Gospod Berničnik, nemški nadučitelj, pripoveduje po občinah z veliko pre-pričevalnostjo, da je slovenska šola popolnoma nepotrebná. Njegova ponemčevalnica je pa seveda na viško populnosti in edino dostojna izobraževalnica za slovensko dečo. Tako gospod nemški nadučitelj. — Starši pa spoznavajo drugače in to spoznanje gre še vedno naprej. Oblastnemu gospodu je v resnici samo na tem, da ima zapisanih kolikor mogoče visoko število otrok, da se potem postavlja z imenitnostjo te svoje šole. Če pa otroci tudi res šolo obiskujejo, če tudi res napredujejo, to mu je pa deveta briga. Še bolje je, da so doma. Saj so Slovenci in čim manje pridejo v šolo, tem večji nevedneži bodo ostali. Za slovenstvo so pa le izgubljeni in v zapisniku v nemški šoli je zapisano črno na belem, da so to sami trdi Nemci! — O, da! Ljudem se oči odpirajo in samo sle ei in zaspanci gospodu Berničniku še kaj verjamejo.

Sv. Peter pri Mariboru. Naš župan Jožef Lorber je dobil te dni priposlano veliko in malo srebrno svetilo, s katerima je odlikovalo vojno poveljstvo še le sedaj njegovega padlega sina Pepca. — Viničar-ka Marija Kaloh iz Ruperč te šla v gozd drv sekati. Vsekala pa se je s sekuro v desno nogo tako močno, da je na potu domov izkravavela in pri sosedni hiši umrla. — Vsako večer le kar mrgoli vojakov tu pri nas. Nimajo nikakih vaj, ampak krajejo sadje, da je groza. Najejo se sliv, potem pa nesejo še polne vreče in nahrbtnike v mesto, kjer jih prodajajo. Orožniki so jim sedaj za petami in so vzeli dvema vojakoma vrečo s 23 kg sliv. Čuvajev je treba, pa jih ni!

Sv. Lenart v Slov. gor. Mariborsko Dramatično društvo priredi na občno željo tukaj v nedeljo, dne 8. septembra 1918, v posojilniških prostorih veliko „Narodno veselico.“ Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 2 K. Vspored: 1. Godba. 2. Petje mačane-ga zbora Dramatičnega društva v Mariboru. 3. Sal-jiva pošta. 4. Prosta zabava z najraznovrstnejšim programom.

Fram. Za veledušno darilo v znesku 800 K, ki so mi je naklonili gospodje častniki in moštvo bato-rije štev. 4-1 22, po junaški smrti mojega moža Štef. Pulko v južnih Tirolih, izrekam tem potom najiskre-njšo zahvalo! — Ana Pulko.

Iz ptujske okolice. Eldorado ptujskega mestne-ga urada, mestni mlin, podal nam je zopet povod — senzacionalnih razkritij. Manipulacije v tem mlinu, znane že iz časa njegovega prejšnjega lastnika, in sedajnega poslovođa Rengo-ta, vršile so se z obču-dovanja vrednim preziranjem obstoječih oblastnih od-redb. Kupčije, mletje brez kart itd. so stvari, o ka-terih ve javnost več kot dovolj in če ne bi naših raz-mern poznavali, bi se čudili prizanesljivosti naših slav-nih oblasti. Namestništvem organom, ki so v zad-njih dneh izvršili pregled mlina, nudila se je velika zaloga, mnogo „hvaležnega“ posla. Govori se, da je v mlinu 11 vagonov zrnja v skrajnem neredu naku-pičenih, od teh velik del brez mlevskih kart. Večje množine so vpisane na ime meščanov, ki so si ba-je zrnje priskrbeli z Ogrskega. V koliko je to zrnje res last ptujskih meščanov, nas ne zanima toliko, kakor vprašanje, kdo bo povrnil škodo kmetom za ono zr-nje, ki se jim je zaplenilo? Kako pridejo ubogi, po bobneči reklami ptujskih mogotcev zapeljani ljudje do tako občutne škode? Radovedni smo, ali bo v tem slučaju občina poklicana na odgovor in v koliko so utemeljene trditve, da ima zaslobo od zgoraj in da sme delati kar hoče. Cesarsko namestništvo pozivlja-mo, da ta slučaj strogo preišče ter zaslužno kaznu-je krivce. Obljubljamo mu, da bomo s paznim očesom zasledovali tozadevne dogodke ter opozarjamo naše-ga državnega poslanca g. Brenčiča na ta slučaj, ker to ne gre, da bi bil samo ta od občine Ptuj v najem vzeti mlin tako protežiran, med tem, ko se druge na-še mline strogo nadzira in se jim nič ne prizanaša.

Stranice. Tako veličastnega pogreba, kakor je bil mrtvaški sprevoz trgovca g. Ivana Arzenšek, še naša župnija ni videla. Ljudstva se je kar trlo. Go-tovo je bilo nad 1000 ljudi iz domače župnije, potem iz Konjic, Zreč, Vitanja, Celja in drugod. Vse je pri-čalo, kako priljubljen je bil blagi pokojnik. Sprevoz je vodil brat rajnega preč. g. kanonik Alojzij Arzen-šek iz Maribora v spremstvu sedmih čč. gg. duhov-nikov. Zagreblji smo moža, ki je bil res dika in po-nos Arzenšekove hiše, domače župnije in slovenske domovine. Rajni Ivan je bil trden v veri in zvest na-rodu. Njegovega katoliško-narodnega prepričanja mu ne bi nihče odkupil za vse bogastvo sveta. Mlad je moral leči v grob kot žrtev nevarne bolezni — vnet-ja trebušne mrene. Za njim plaka neotolažljiva vdo-va in šest malih otrok. Bodi vsem tolažilo, da ločitev ni večna. Ivanu pa bodi slovenska zemlja lahka!

Dobrna. Jugoslavija prihaja, vse nasproti ji hiti, le Dobrna še spi. Ni res! Že vstaja! V nede-ljo, dne 15. t. m., popoldne po večernicah, bo občni zbor našega Bralnega društva. Od hiše do hiše, od osebe do osebe naj gre agitacija, da bo občni zbor prav dobro obiskan! Tam se zmenimo, kako bomo nadaljevali pri nas zastalo narodno delo!

Dobrna. Dne 15. septembra t. l. ob 9. uri do-poldne je občni zbor tukajšnje hranilnice in poso-jilnice. Ste vabljeni. Spored je kakor navadno.

Polzela v Savinjski dolini. Strahovita, kri iz-sesujoča vojna je uničila že mnogemu polzelskemu možu in mladeniču življenje ter marsikateri družini strla bodočnost. Blizu 60 najboljših naših je pogini-lo na bojiščih, drugi so umrli za domovino na tujem, otroci in žene pa žive doma v strahu in obupu, s plašnim očesom zroče v bodočnost, povrhu še pa v be-di in pomanjkanju. Dne 21. avgusta je izdihnil ju-naško svojo dušo 21letni mladenič Satler Andrej iz Orove vasi. Nad 32 mesecev je kljuoval vsem stra-hotam in smrti na frontah v Srbiji, na Tirolskem,

dokler ga ni sedaj razirgala ob Pijavi mina. Uboga družina, ki je doslej trepetaje pričakovala zaman po-ročila o najstarejšem sinu Francetu že več let, je dobila v tem težkem pričakovanju strašen udarec po kruti vesti o smrti svojega zadnjega najmlajšega si-na Drejca. Preselil se je iz doline krvi v lešje, lju-bezni in veselja polne višave raške, rešen trpljenja in skrbi, srečen, ker se mu je izpolnila želja, da u-mrje za domovino, kajti bal se je večno le tega, da bi pohabljen moral trpeti še dalje ter biti sebi in drugim v nadlego. Težki udarec sta zadela nesrečno družino Satlerjevo, a vendar jo lahko tolaži zavest, da sta padla junaka vse prestala ter sta sedaj sre-ča nad zvezdami, rešena vsega nadaljnega trpljen-ja, da bivata sedaj v domu srečne ljubezni.

Petrovče. V prelepem svetišču petrovške Mat. božje se vršita v mesecu septembru dva velika ro-marska shoda, in sicer na praznik Rojstva Marije Device dne 8. septembra, in teden pozneje na praz-nik Imena Marijinega, dne 15. septembra. Na pred-večer vsakega teh praznikov so slovesne večernice, na praznik sam pa prvo sv. opravilo ob sedmih, dru-go ob desetih dopoldne. Za spovedovanje in prejema-nje sv. zakramentov bo dobro preskrbljeno, zato po-hižite romarji ob teh dveh praznikih v krasno spod-njo Savinjsko dolino.

Celje. Celjsko pevsko društvo priredi v nede-ljo, dne 8. septembra, ob pol 8. uri zvečer, v celjs-kem Narodnem domu koncert s sodelovanjem salon-skega orkestra šentpeterskega prosvetnega društva v Ljubljani. Spored je sledeči: orkester igra: 1. Over-tura Veseliga, Bela Koler. 2. Mascagni: Cavalle-ria rusticana. 3. Dvospev A. Sratca: Dalmatinski

šajkaš. 4. Soračanje (R. Klaič). 5. D. Jenka dvospev Na tujih tleh. 6. A. Dvoršak: Humoreska. Celjsko pevsko društvo pa poje: 1. Slovenske narodne pes-mi: Kako te bom ljubila in Kranjčičev Jurij. 2. F. S. Vilhar: Proljetni zvuci. 3. Dr. A. Schwab: Do-bro jutro, Pevski valček s spremljevanjem glasovir-ja. Po sporedu prosta zabava v vseh gornjih prosto-rih Narodnega doma, sodelujeta salonski orkester in pevski zbor. Prireditel se vrši v dobrodelne namene in obeta enak uspeh, kakor ga je doseglo Celjsko pe-vsko društvo v Soštanju in v Slov. Bistrici. Zato va-bimo zlasti vsa ona društva, ki vabijo nas na poset v oddaljene kraje, kamor nam branijo prometne tež-koče. — Odbor.

Zabukovje pri Sevnici. Težko izgube in žalost je zadela rodbino Požun iz Bukovja. Pred kratkim je vzela smrt edini dve hčeri Cecilija, staro 27 let, in mlajšo Karolino, staro 14 let. Umrli ste po kratki in mučni bolezni in so bile pokopani obe en dan in v eno jamo. Bine sta zelo priljubljene pri starših in pri znancih. Njune prijateljice so darovale sv. obhajilo v prid njenim dušam v večnosti. Rajnima svetila ve-čna luč!

Listnica uredništva.

K. B. v M: Vprašate nas, ali je res, da Hin-denbura kupuje Bežigrad pri Celju. Nam o tem ni nič znanega. Obrnite se na kompetentnejše me-sto.

Kislo vodo in vino

raspošilja
A. Oset, p. Guštanj,
Koroško. 70

Išče se
za Maribor služkinja za vse.
Naslov v upravnistvu.

Kevadlja na vodo se takoj kupi.
Ponudbe s navedbo cene na Ivan
Oder, Sv. Lovrenc n. Mar. 1110

Zavoljo starosti in bolezni
želim menjati s posestvom.
Dam večje posestvo za ma-njše. Moje večje posestvo je:
in sicer v izmeri 6 oralov.
Vrt, lepe njive, senožet, sa-donosnik in lep koštanjev in drugi gozd. Zadosti drv in in nastelje iz vinograda se lahko pridela 50 polovnjakov vina. Prostor za vilo, lep razgled in zdrav zrak. Ogla-sijo se naj taki, ki nimajo posestva daleč od cerkve. Podrobnosti mu sam opišem. Naslov v upravi pod „Po-sestvo št. 1140.“

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Velikanstva

45. ces. kralj. državna loterija za civilne dobrodelne namene.

**Ta loterija v denariu vsebuje 22 747 dobitkov
v gotovini v skupnem znesku 700.000 kron.**

Glavni dobitek znaša:

250.000 kron.

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

3. oktobra 1918. Cena srečke 5 kron.

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-strasse 5, pri kr. ogrskem loterijskem ravnateljstvu v Budimpešti IX., glavno carin-sko poslopje, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, pošto-brzojav-nih in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se dopošiljajo poštne prosto.

**C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije
(oddelek za dobrodelne loterije).**

183

Zahvala.

Rodbina Arzenšek-ova izreka vsem, ki so se dne 29. avgusta 1918 udeležili pogreba rajnega gospoda

Ivana Arzenšek,

trgovca in posestnika v Stranica,

iskreno zahvalo. Posebno se zahvali sorodnikom, preč. gg. sosednjim duhov-nikom, bogoslovskemu profesorju velč. g. dr. Lukman-u, osobito domačemu vlč. g. župniku Viktorju Preglej za tolažilne obiske in vso ljubezen, ki jo je skazoval rajnemu v življenju in smrti. Potem se lepo zahvali blagor. g. Rudolfu Röger, c. kr. okr. sodniku v Konjicah, prijateljem in znancem iz Konjic, Vitanja in Zreč, in domačim faranom, ki so rajnega v častnem številu spremljali na njegovi zadnji zemeljski poti.

Imenovana rodbina tudi priporoča rajnega Ivana v blag spomin in pobožno molitev.

Stranice, dne 29. avgusta 1918

193